

Informe d'activitat
assistencial:
**SERVEIS DE
REDUCCIÓ DE
DANYS**

Any
2021

**Canal Salut
> Drogues**
Drogues.gencat

Salut/Agència de Salut Pública de Catalunya

S/Sistema de
Salut de Catalunya

 Generalitat
de Catalunya

Alguns drets reservats

© 2022, Generalitat de Catalunya.
Departament de Salut.
Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General de Drogodependències

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de Creative Commons](#).

Edita:

Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General de Drogodependències

Primera edició:

Barcelona, juny de 2022

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Disseny gràfic:

Subdirecció General de Drogodependències

Disseny de plantilla accessible 1.03:

Oficina de Comunicació. Identitat Corporativa.

Sumari

Introducció	5
Glossari de sigles	7
1. Persones ateses en els serveis de reducció de danys	9
2. Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys	13
2.1 Nombre de qüestionaris sobre el perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum realitzats respecte al total de persones ateses en els serveis de reducció de danys (2015-2021)	13
2.2 Dades sociodemogràfiques	14
2.3 Dades sanitàries bàsiques	17
2.4 Dades de consum.....	24
3. Programa d'intercanvi de xeringues dels serveis de reducció de danys	25
3.1 Persones ateses i xeringues distribuïdes i retornades per servei.....	25
3.2 Persones ateses, activitat del Programa d'intercanvi de xeringues per sexe	30
4. Activitat sanitària i social dels serveis de reducció de danys.....	32
4.1 Activitat sanitària dels serveis de reducció de danys	32
4.2 Activitat social dels serveis de reducció de danys	35
5. Equips de carrer	39
6. Sales de consum.....	41
6.1 Descripció dels consums	41
6.2 Evolució dels consums	46

Introducció

Els serveis i programes de reducció de danys ofereixen una atenció socio sanitària a les persones que consumeixen drogues amb l'objectiu de reduir l'impacte negatiu d'aquest consum en la salut física i psicosocial, així com de motivar i facilitar el seu accés al tractament i reduir els efectes negatius en la salut pública.

A Catalunya, l'any 2021, es disposa de 18 centres de reducció de danys (CRD), 9 unitats mòbils (UM), 11 serveis d'educació al carrer (EC) i 14 sales o espais de consum supervisat, 11 de les quals estan situades en CRD i 3 en UM.

Els principals serveis i programes que es duen a terme en els recursos de reducció de danys són el Programa d'intercanvi de xeringues (PIX), el Programa de prevenció i atenció de sobredosis, l'atenció socio sanitària (cribratge de malalties infectocontagioses, educació sanitària, prevenció de malalties de transmissió sexual, etc.) i les sales de consum supervisat.

- El **Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)** consisteix en la dispensació de material higiènic per al consum de drogues per prevenir malalties infectocontagioses associades a pràctiques de risc en el consum per via intravenosa (VIH, VHC i altres) i facilitar l'accés als recursos disponibles de reducció de danys. També s'hi ofereixen altres prestacions com l'educació sanitària, la promoció del retorn del material de consum un cop utilitzat (punt de retorn de xeringues, dispensació de contenidors individuals, etc.), la dispensació d'altres materials per al consum per inhalació (paper d'alumini, pipes), així com de preservatius per tal de prevenir les malalties de transmissió sexual. El PIX es duu a terme en els serveis de reducció de danys i està estès en altres serveis, com ara centres d'atenció i seguiment a les drogodependències, farmàcies, centres d'atenció primària, hospitals i centres penitenciaris. En aquest informe, es presenta l'activitat del PIX duta a terme exclusivament pels serveis de reducció de danys.
- El **Programa de prevenció i atenció de sobredosis** és un programa de capacitació de professionals en el maneig de sobredosis amb l'objectiu que formin els consumidors de drogues i els familiars o amics dels consumidors que puguin presenciar una sobredosi en la prevenció, el reconeixement i l'actuació davant d'una sobredosi per opiacis (heroïna, etc.) o per psicoestimulants (cocaïna, amfetamines, etc.). A més de la formació i la pràctica en reanimació cardiopulmonar bàsica, una part important del Programa consisteix en la distribució de la naloxona com a antídote per a les sobredosis per opiacis.
- L'**atenció socio sanitària** a les persones que consumeixen drogues facilita el contacte d'aquestes persones amb els professionals per tal d'abordar les seves necessitats mèdiques, de salut i psicosocials. Quant al vessant social, s'intenta cobrir les necessitats

bàsiques de les persones que consumeixen drogues que no disposen dels recursos necessaris i tenen dificultat per accedir als serveis socials disponibles.

- Les **sales de consum supervisat** són una altra prestació fonamental de la reducció de danys. Són espais en què les persones poden dur a terme el consum de drogues (per injecció i/o inhalació) en un lloc segur i amb l'acompanyament de professionals sanitaris que els poden ajudar en cas de necessitat. La prestació d'aquest servei és essencial per facilitar una pràctica de venipunció higiènica i sense risc d'infeccions i complicacions orgàniques, prevenir les sobredosis i reduir la morbimortalitat associada al consum de drogues.

La gran majoria dels serveis de reducció de danys fan notificacions al **Registre de reducció de danys** (RRD). L'RRD va entrar en ple funcionament l'any 2015, amb l'objectiu de poder disposar de les dades assistencials dels diferents serveis de reducció de danys, des dels equips de carrer fins als centres de reducció de danys, incloses les sales de consum que estiguin dins d'un centre de reducció de danys o que siguin unitats mòbils, per tal de poder detectar, avaluar i implementar les estratègies adequades en cada moment i cada lloc.

La recollida de l'activitat varia en funció de cada servei i del tipus de programes que ofereixin. D'una banda, els centres han de recollir una vegada a l'any informació sociodemogràfica i dades sanitàries i de consum de les persones que acudeixen al centre de reducció de danys mitjançant un qüestionari fet ad hoc. Els equips de carrer hi poden introduir la zona on realitzen l'actuació, les dades de consum de les persones i les dades relacionades amb l'intercanvi de xeringues. Tant els centres de reducció de danys com les unitats mòbils, hi introdueixen dades relatives a l'activitat sanitària que duen a terme amb cada persona, des de les dades relacionades amb l'intercanvi de xeringues i altra activitat sanitària, com cribratges de malalties, analítiques de sang i cures sanitàries, entre d'altres. També poden introduir dades relatives a les accions socioeducatives, com ara accions d'higiene, d'alimentació, tallers educatius i diferents tipus d'assessorament, entre d'altres. Finalment, les sales de consum supervisat donen informació sobre les substàncies consumides les hores prèvies al consum actual i dades sobre el consum que es realitza (substància a consumir i via d'administració de la droga).

En aquest informe es presenten les dades d'activitat dels serveis de reducció de danys en aquests diferents programes quant a persones ateses, perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum, programa d'intercanvi de xeringues, atenció sanitària i social i d'activat de les sales de consum supervisat.

Glossari de sigles

ARD	Àrea de reducció de danys.
CAS	Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències
CRD	Centre de reducció de danys
EC	Serveis d'educació al carrer
PIX	Programa d'intercanvi de xeringues
RRD	Registre de reducció de danys
UM	Unitat mòbil
VHC	Virus de l'hepatitis C
VIH	Virus de la immunodeficiència humana

Persones ateses en els serveis de reducció de danys

1

Durant l'any 2021 han accedit 4.893 persones diferents als serveis de reducció de danys, ja siguin centres de reducció de danys, equips de carrer o unitats mòbils, que és un 16% menys que l'any 2020. Hi ha una distribució desigual de les persones que accedeixen a aquests recursos —el 87% de les persones ateses són homes i només el 13%, dones (taula 1).

Taula 1. Persones ateses en els serveis de reducció de danys per servei en funció del sexe

Servei	Persones ateses*	Homes	Dones	Persones transsexuals	Desconegut
Arrels RD (Lleida)	338 (100,0%)	309 (91,4%)	29 (8,6%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CADO (Vic)	64 (100,0%)	48 (75,0%)	16 (25,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.440 (100,0%)	2.127 (87,2%)	313 (12,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	353 (100,0%)	315 (89,2%)	38 (10,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	21 (100,0%)	17 (81,0%)	4 (19,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	345 (100,0%)	285 (82,6%)	60 (17,4%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Sants-ARD (Barcelona)	1 (100,0%)	1 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	107 (100,0%)	90 (84,1%)	17 (15,9%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	398 (100,0%)	288 (72,4%)	110 (27,6%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Centre Robadors (Barcelona)	1.183 (100,0%)	989 (83,6%)	190 (16,1%)	3 (0,3%)	1 (0,1%)
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	73 (100,0%)	60 (82,2%)	13 (17,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)

Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	12 (100,0%)	10 (83,3%)	2 (16,7%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	8 (100,0%)	6 (75,0%)	2 (25,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	21 (100,0%)	20 (95,2%)	1 (4,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	437 (100,0%)	396 (90,6%)	41 (9,4%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
PAI-Alba (Terrassa)	230 (100,0%)	175 (76,1%)	55 (23,9%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.178 (100,0%)	1.082 (91,9%)	96 (8,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	36 (100,0%)	31 (86,1%)	5 (13,9%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	33 (100,0%)	29 (87,9%)	4 (12,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	39 (100,0%)	35 (89,7%)	4 (10,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	121 (100,0%)	115 (95,0%)	6 (5,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Total **	4.893 (100,0%)	4.252 (86,9%)	637 (13,0%)	3 (0,1%)	1 (0,0%)

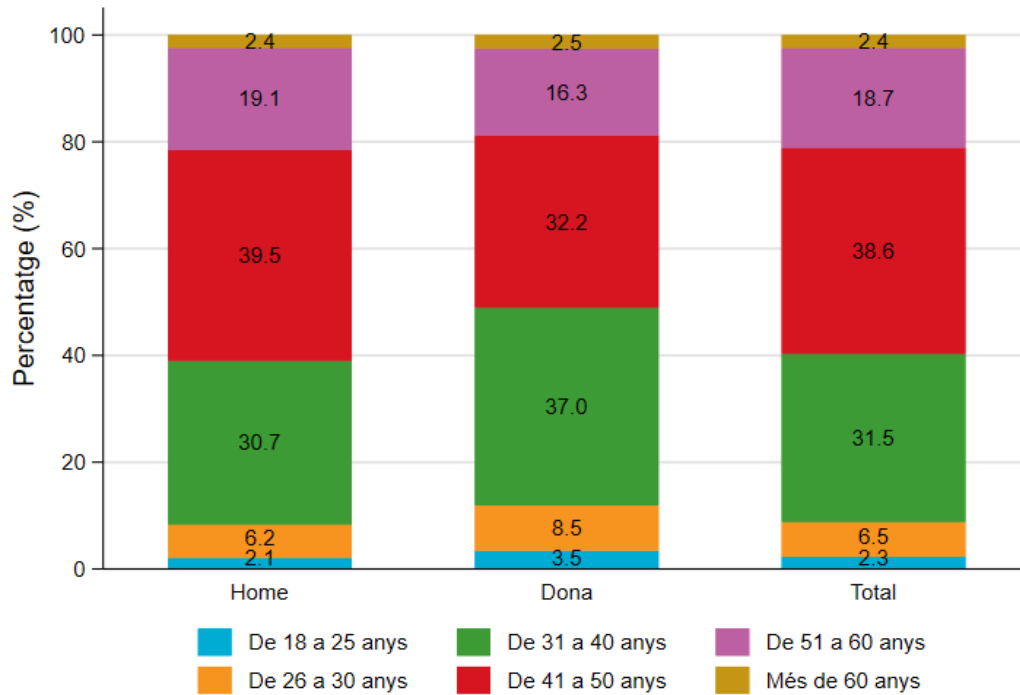
*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

**Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

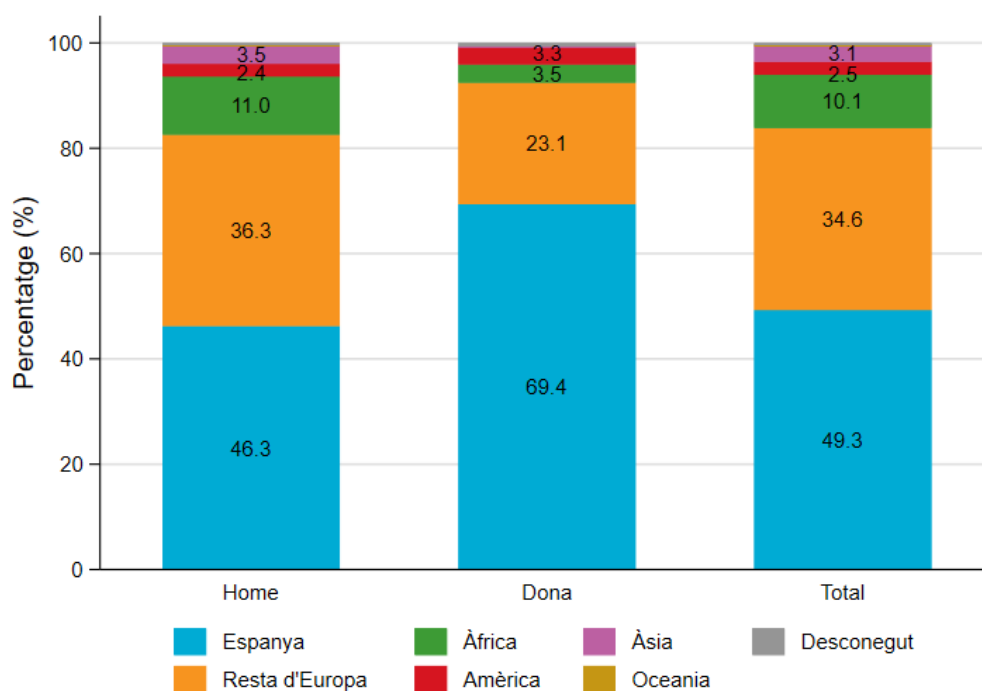
Tal com es pot observar a la figura 1, el 9% de les persones ateses en els serveis de reducció de danys són menors de 30 anys; el 70% tenen entre 30 i 50 anys i el 21% són més grans de 50 anys. També s'hi pot veure que les dones són més joves que els homes —el 49% de les dones i el 39% dels homes tenen 40 o menys anys.

Figura 1. Grups d'edat de les persones ateses en funció del sexe

El 49% de les persones ateses en els serveis de reducció de danys han nascut a Espanya —el 35% a la resta d'Europa (sobretot procedents de Geòrgia, Itàlia i Romania), i el 10% a l'Àfrica (Marroc i Algèria, principalment). Aquests percentatges són força diferents en funció del sexe, i s'observa que el 69% de les dones han nascut a Espanya (46% dels homes), el 23% a la resta d'Europa (36% dels homes) i el 4% a l'Àfrica (11% dels homes) (figura 2).

Figura 2. Lloc de naixement de les persones ateses en funció del sexe

Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys 2

A continuació es mostren les dades sobre el perfil sociodemogràfic i les dades sanitàries bàsiques i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys. El recull d'aquestes dades es duu a terme a través de la realització, un cop dins de l'any natural, d'un qüestionari a les persones ateses.

2.1 Nombre de qüestionaris sobre el perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum realitzats respecte al total de persones ateses en els serveis de reducció de danys (2015-2021)

A la taula 2 es mostra el nombre de qüestionaris realitzats en cadascun dels anys, des de l'existència del Registre de reducció de danys.

El percentatge de qüestionaris duts a terme durant un any natural oscil·la entre el 20% i el 30% de les persones ateses aquell any. L'any 2021, es recupera el percentatge de persones a les quals s'ha realitzat el qüestionari (20,2%) respecte a l'any 2020, però el nombre de qüestionaris realitzats és de les xifres més baixes d'aquest període, concretament se n'han realitzat 988.

Taula 2. Nombre de qüestionaris realitzats respecte al nombre de persones ateses

Any	Nombre de persones ateses*	Nombre de qüestionaris realitzats
2015	5.298	1.386 (26,2%)
2016	5.156	1.483 (28,8%)
2017	5.749	1.293 (22,5%)
2018	6.568	1.333 (20,3%)
2019	6.729	1.424 (21,2%)
2020	5.908	981 (16,6%)
2021	4.893	988 (20,2%)

*Nombre de persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

El nombre de persones ateses que es mostra a la taula pot haver variat respecte a les dades dels informes d'anys anteriors degut a la constant regularització de persones que en el Registre hi estaven duplicades.

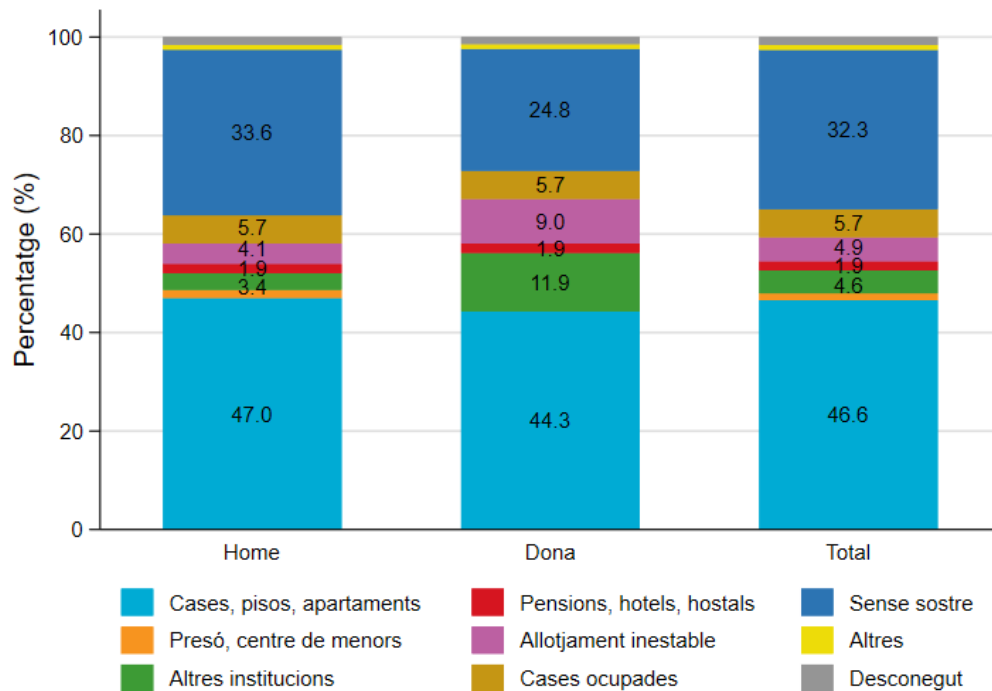
Les anàlisis següents s'han realitzat sobre el total de 1.422 (29,1%) persones ateses l'any 2021 que van respondre el qüestionari sobre el perfil sociodemogràfic i les dades bàsiques sanitàries i de consum l'any 2020 o 2021.

2.2 Dades sociodemogràfiques

A continuació es descriuen les dades demogràfiques de les persones a les quals se'ls ha realitzat el qüestionari l'any 2020 i/o 2021. S'observa que el 15% són dones, el 17% són menors de 30 anys, el 67% tenen entre 30 i 50 anys, i el 16%, més de 50 anys. Respecte al lloc de naixement, el 55% de les persones han nascut a Espanya, el 29% a la resta d'Europa, i el 10% a l'Àfrica. Si es té en compte el sexe, el 77% de les dones són nascudes a Espanya (51% homes), el 15% a la resta d'Europa (32% homes), i el 3%, a l'Àfrica (11% homes). Aquestes dades són bastant similars a les del total de les persones ateses, amb la diferència que les persones que han respost el qüestionari són lleugerament més joves.

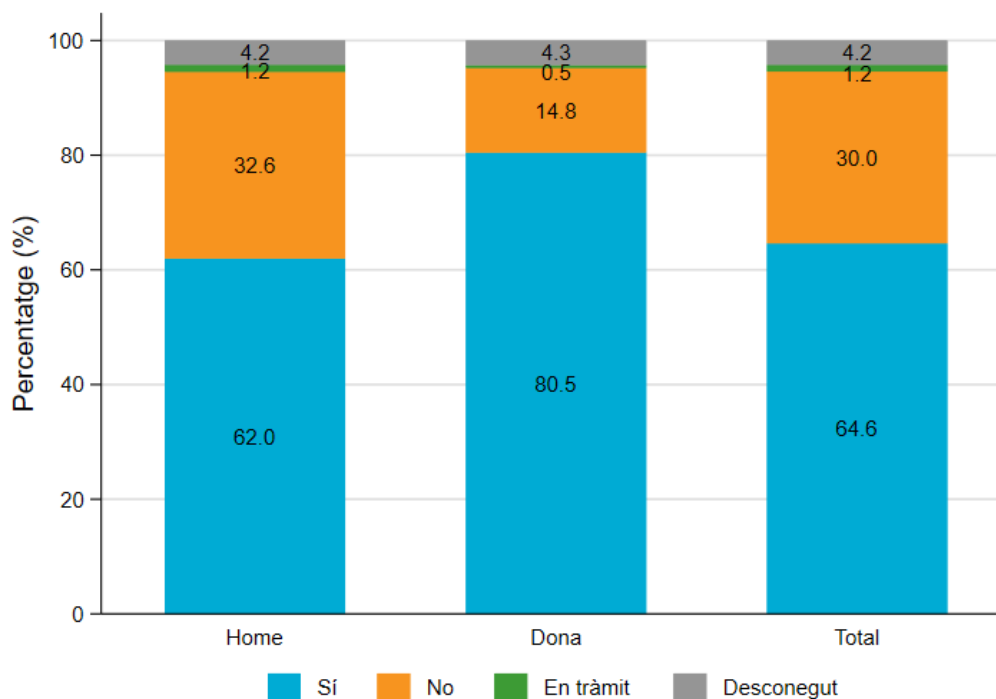
A la figura 3 es mostra la situació de residència de les persones de les quals es coneix el perfil sociodemogràfic. S'hi pot observar que el 47% viuen en cases, pisos i apartaments; el 32% no tenen un sostre on dormir; el 6% viuen en cases ocupades; el 5%, tant en allotjaments inestables com en altres institucions. Si tenim en compte el sexe, observem que hi ha un major percentatge de dones que viuen en institucions no penitenciàries (12% dones i 3% homes) i en allotjaments inestables (9% dones i 4% homes). En canvi, el percentatge d'homes sense sostre és més elevat (34% homes i 25% dones).

Figura 3. Situació de residència de les persones ateses en funció del sexe

El 65% de les persones estan empadronades en comparació al 30% que no ho estan (figura 4). Aquesta situació és diferent en funció del sexe, ja que el 81% de les dones (62% homes) sí que estan empadronades respecte al 15% que no ho estan (33% homes). Això pot explicar-se pel lloc de naixement de les persones, aspecte segons el qual s'explicaria, doncs, que hi ha més dones nascudes a Espanya.

Figura 4. Situació d'empadronament de les persones ateses en funció del sexe

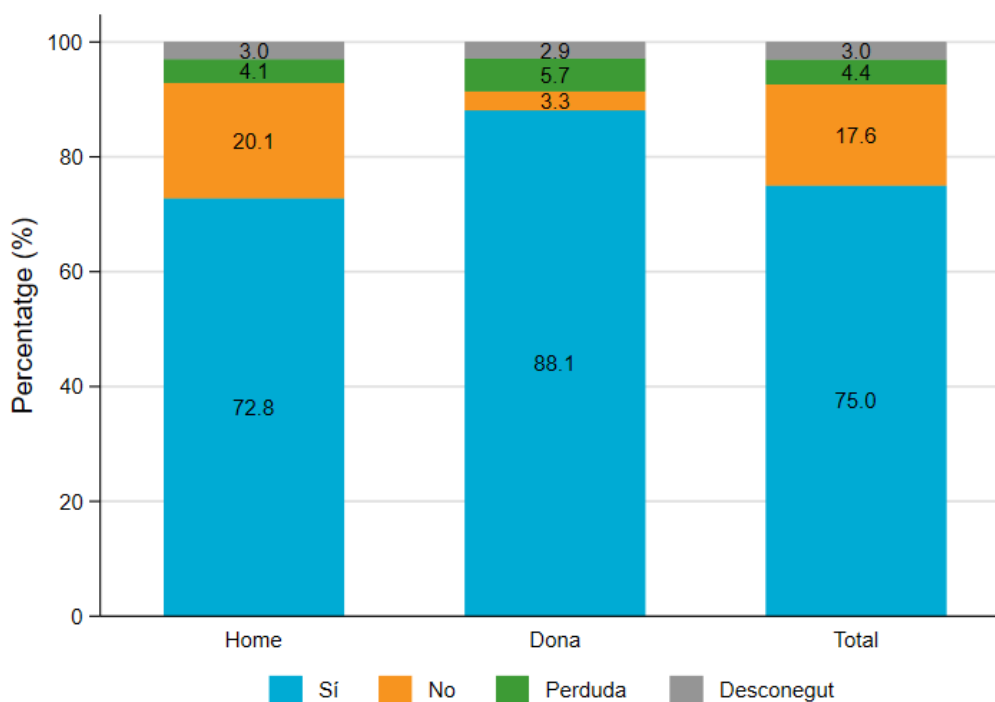

2.3 Dades sanitàries bàsiques

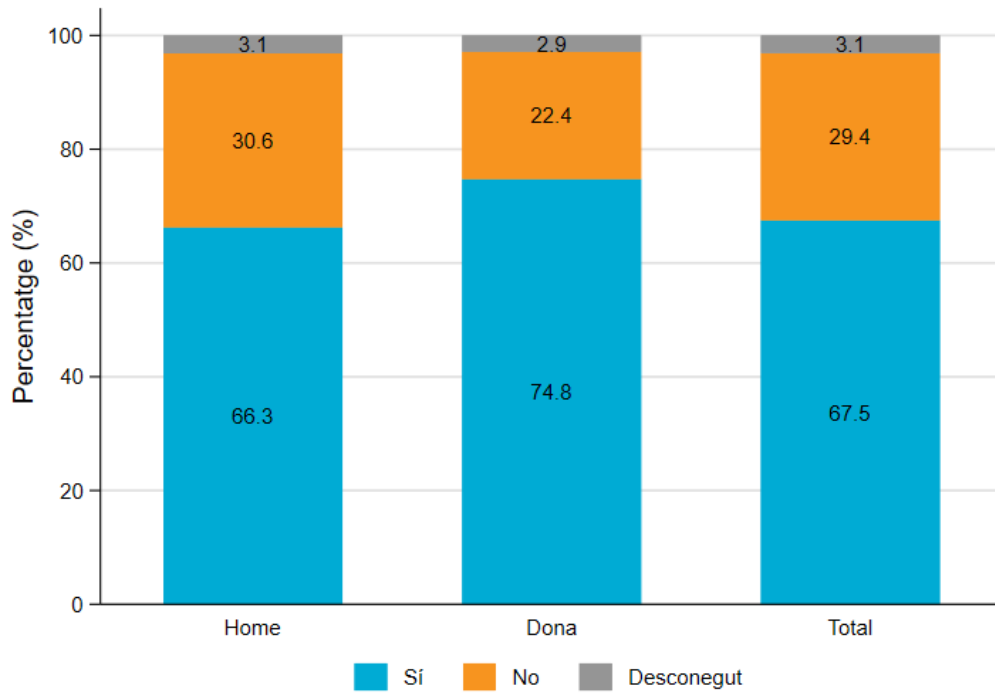
A la figura 5 s'observa que el 75% de les persones que van respondre al qüestionari tenien cobertura sanitària, el 18% no en tenien i el 4% l'havia perduda. Aquesta situació és diferent si es té en compte el sexe, ja que hi ha un percentatge més elevat de dones que tenen cobertura sanitària (88% dones i 73% homes) que de les que no en tenen (3% dones i 20% homes). Aquesta diferència es pot explicar perquè el percentatge de dones nascudes a Espanya és superior al dels homes. L'any 2021, una quarta part de les targetes sanitàries individuals per via especial han estat sol·licitades des dels serveis de reducció de danys.

Figura 5. Cobertura sanitària de les persones ateses en funció del sexe

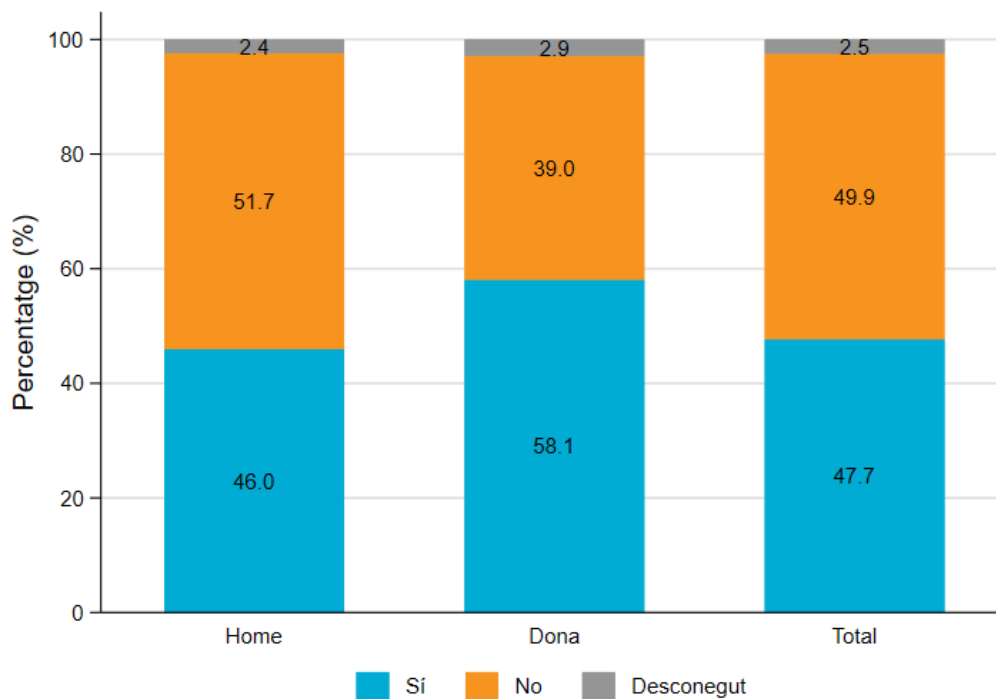
Hi ha un 68% de les persones que han estat alguna vegada en tractament per drogodependències (figura 6). En el cas de les dones aquest percentatge és més elevat (75% dones i 66% homes).

Figura 6. Tractament previ per drogodependències de les persones ateses en funció del sexe

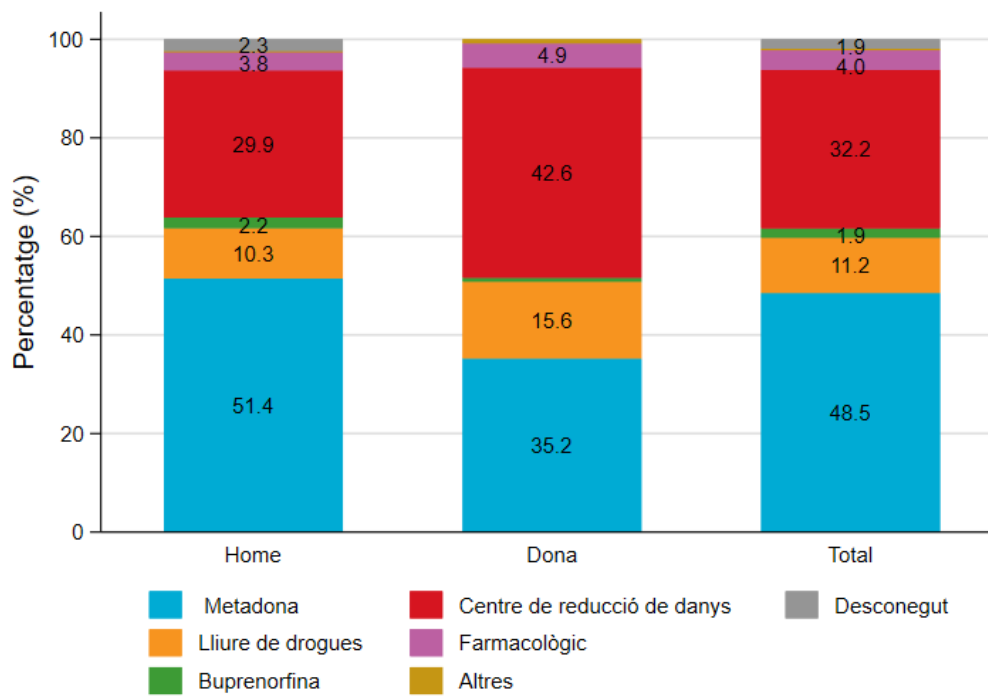
El 48% dels qüestionaris analitzats van indicar que la persona estava en tractament en l'actualitat, percentatge que torna a ser superior en el cas de les dones (58% dones i 46% homes) (figura 7).

Figura 7. Tractament actual de les persones ateses per drogodependències en funció del sexe

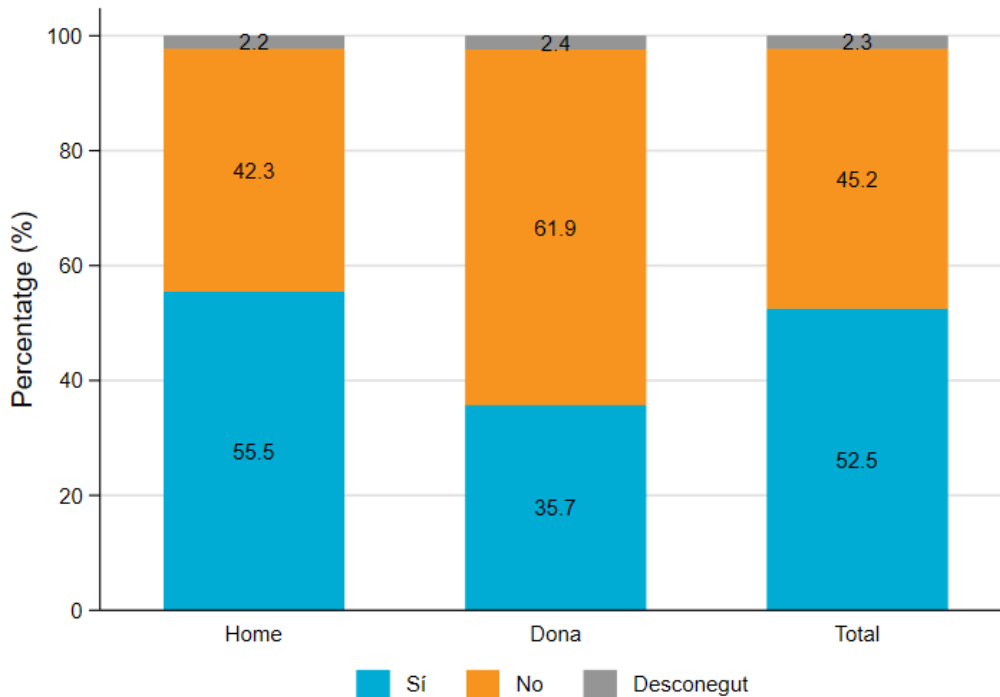
El 49% de les persones que ha respost el qüestionari refereixen que estan actualment en tractament amb metadona, el 32% que segueixen algun tipus de tractament en els centres de reducció de danys i l'11% que fan un tractament lliure de drogues. El percentatge de persones en tractament amb metadona és més elevat en el cas dels homes (51% homes i 35% dones) (figura 8).

Figura 8. Situació del tractament actual per drogodependències de les persones ateses en funció del sexe

Tal com es mostra a la figura 9, el 53% de les persones ateses han fet un consum de drogues per la via d'injecció respecte al 45% que no s'ha injectat mai. En el cas de les dones, aquests percentatges són força inferiors respecte als homes (36% dones i 56% homes).

Figura 9. Percentatge de persones ateses que han fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida en funció del sexe

Quant a les preguntes sobre si s'havien infectat pel virus de la immunodeficiència humana (VIH), el virus de l'hepatitis C (VHC) o el virus de l'hepatitis B (VHB), el 9% afirmava que tenia resultats positius en les proves serològiques pel VIH; el 15%, pel VHC, i l'1%, pel VHB (taula 3).

Taula 3. Resultats de proves serològiques declarats pels enquestats en funció del sexe

La persona diu	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Infectada pel VIH	102 (8,4%)	21 (10,0%)	0 (0,0%)	123 (8,6%)
Infectada pel VHC	181 (15,0%)	30 (14,3%)	0 (0,0%)	211 (14,8%)
Infectada pel VHB	14 (1,2%)	2 (1,0%)	0 (0,0%)	16 (1,1%)
Total qüestionaris	1.210 (100,0%)	210 (100,0%)	2 (100,0%)	1.422 (100,0%)

Tal com mostra la taula 4, hi ha grans diferències en la prevalença dels resultats de les proves serològiques declarats per les persones que han respost el qüestionari en funció de si s'han injectat drogues alguna vegada a la vida. El 15% de les persones que se n'han injectat responen que estan infectades pel VIH —l'1% de les quals no se n'han injectat—; el 27%, pel VHC —l'1% de les quals no se n'han injectat—, i el 2%, pel VHB —l'1% de les quals no se n'han injectat—. Aquestes dades reforcen la importància de les accions dutes a terme en els serveis de reducció de danys per tal de disminuir les infeccions mitjançant la prevenció de les pràctiques de risc associades a l'ús de drogues per via parenteral.

Taula 4. Resultats de les proves serològiques declarats pels enquestats en funció de si han fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida

La persona diu	Injecció	No injecció	Desconegut	Total
Infectada pel VIH	114 (15,3%)	8 (1,2%)	1 (3,1%)	123 (8,6%)
Infectada pel VHC	203 (27,2%)	8 (1,2%)	0 (0,0%)	211 (14,8%)
Infectada pel VHB	12 (1,6%)	4 (0,6%)	0 (0,0%)	16 (1,1%)
Total qüestionaris	747 (100,0%)	643 (100,0%)	32 (100,0%)	1.422 (100,0%)

A la taula 5 s'observa que el 10% de les persones enquestades diu que han fet formació sobre la prevenció de sobredosis (11% dones i 10% homes). L'11% havia estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos i gairebé el 5% n'havia atès alguna en els darrers 12 mesos. El 44% de les persones enquestades que ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos havia utilitzat la naloxona, i aquest percentatge és més gran en el cas de les dones (64% dones i 40% homes).

Taula 5. Atenció de sobredosis en funció del sexe

Sobredosi	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Ha fet formació sobre la prevenció de la sobredosi	119 (9,8%)	23 (11,0%)	0 (0,0%)	142 (10,0%)
Ha estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos	129 (10,7%)	28 (13,3%)	0 (0,0%)	157 (11,0%)
Ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos	52 (4,3%)	11 (5,2%)	0 (0,0%)	63 (4,4%)
Hi ha utilitzat la naloxona	21 (40,4%)	7 (63,6%)	0 (0,0%)	28 (44,4%)
Total qüestionaris	1.210 (100,0%)	210 (100,0%)	2 (100,0%)	1.422 (100,0%)

Entre les persones que s'han injectat drogues alguna vegada a la vida es pot observar que el 14% havien fet formació sobre la prevenció de sobredosis —el 5% de les quals no s'han injectat—; el 17% havia estat testimoni d'una sobredosi en el darrer any —el 4% de les quals no s'han injectat—, i el 7% havia atès una sobredosi —el 2% de les quals no s'han injectat— (taula 6). El 44% de les persones enquestades que ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos havia utilitzat la naloxona, i aquest percentatge és més gran en el cas de les persones que s'han injectat alguna vegada respecte a les que no s'han injectat mai (48% vs. 27%, respectivament).

Taula 6. Atenció de sobredosis en funció de si s'ha fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida

Sobredosi	Injecció	No injecció	Desconegut	Total
Ha fet formació sobre la prevenció de la sobredosi	106 (14,2%)	35 (5,4%)	1 (3,1%)	142 (10,0%)
Ha estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos	130 (17,4%)	27 (4,2%)	0 (0,0%)	157 (11,0%)
Ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos	52 (7,0%)	11 (1,7%)	0 (0,0%)	63 (4,4%)
Ha utilitzat la naloxona	25 (48,1%)	3 (27,3%)	0 (0,0%)	28 (44,4%)
Total qüestionaris	747 (100,0%)	643 (100,0%)	32 (100,0%)	1.422 (100,0%)

2.4 Dades de consum

A la taula 7 es mostren les dades relacionades amb el consum de drogues d'aquestes persones fins a un nombre màxim de tres substàncies. El 55% de les persones enquestades diuen que consumeixen algun tipus d'opioide; el 45% diuen que consumeixen heroïna; el 14%, heroïna i cocaïna combinades, i el 4%, metadona. Aquests percentatges són bastant diferents en el cas de les dones i dels homes. Només el 35% de les dones diuen que consumeixen algun tipus d'opioide; el 31%, heroïna; el 5%, heroïna i cocaïna combinades, i el 2%, metadona. En el cas dels homes el 59% diuen que han consum algun tipus d'opioide; 47%, heroïna; 15%, heroïna i cocaïna combinades, i 5%, metadona. El 69% de les persones consumeixen algun tipus d'estimulant, i la cocaïna és la substància més freqüentment consumida (el 64%). El consum d'estimulants en el cas de les dones i dels homes és bastant similar. El 21% diuen que consumeixen alcohol i aquest percentatge és molt superior en el grup de les dones (34% dones i 19% homes).

Taula 7. Dades del consum de drogues en funció del sexe

Droga	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Opioides	709 (58,6%)	74 (35,2%)	1 (50,0%)	784 (55,1%)
Heroïna	573 (47,4%)	65 (31,0%)	1 (50,0%)	639 (44,9%)
Heroïna + cocaïna	184 (15,2%)	10 (4,8%)	0 (0,0%)	194 (13,6%)
Metadona	55 (4,5%)	4 (1,9%)	0 (0,0%)	59 (4,1%)
Buprenorfina	2 (0,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (0,1%)
Altres opioides	8 (0,7%)	2 (1,0%)	0 (0,0%)	10 (0,7%)
Estimulants	833 (68,8%)	152 (72,4%)	1 (50,0%)	986 (69,3%)
Cocaïna	774 (64,0%)	141 (67,1%)	1 (50,0%)	916 (64,4%)
Amfetamina	86 (7,1%)	21 (10,0%)	0 (0,0%)	107 (7,5%)
Altres estimulants	20 (1,7%)	5 (2,4%)	0 (0,0%)	25 (1,8%)
Hipnosedants	33 (2,7%)	6 (2,9%)	0 (0,0%)	39 (2,7%)
Benzodiazepines	27 (2,2%)	5 (2,4%)	0 (0,0%)	32 (2,3%)
Altres hipnosedants	6 (0,5%)	1 (0,5%)	0 (0,0%)	7 (0,5%)
Al·lucinògens	6 (0,5%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	6 (0,4%)
Cànnabis	129 (10,7%)	41 (19,5%)	0 (0,0%)	170 (12,0%)
Alcohol	233 (19,3%)	71 (33,8%)	0 (0,0%)	304 (21,4%)
Altres	2 (0,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (0,1%)
Total qüestionaris	1.210 (100,0%)	210 (100,0%)	2 (100,0%)	1.422 (100,0%)

Una persona pot indicar fins a tres drogues.

Programa d'intercanvi de xeringues dels serveis de reducció de danys

3

En aquest apartat es presenten, entre d'altres, les dades de les persones ateses en el PIX, el nombre de xeringues distribuïdes i retornades, així com el nombre de preservatius distribuïts.

3.1 Persones ateses i xeringues distribuïdes i retornades per servei

Tal com es pot veure a la taula 8, l'any 2021 es van atendre 4.893 persones en els serveis de reducció de danys, de les quals 2.810 eren persones que s'injectaven drogues (57%). S'ha observat una disminució del 16% en el nombre de persones ateses en els serveis de reducció de danys i una disminució del 22% en el de persones que s'injecten drogues, respecte a l'any 2020. Respecte a les xeringues, es van distribuir un total de 407.545 xeringues i se'n van retornar 166.374, que representen el 41% de les donades. També ha disminuït el nombre de xeringues dispensades i retornades en un 26% i un 36%, respectivament. S'ha calculat que, de mitjana, s'han donat 145 xeringues per cada persona que fa ús de la via d'injecció. Aquests valors equivalen a una cobertura mitjana-alta, segons els valors que estableix l'Organització Mundial de la Salut¹ d'entre 100-200 per persona que s'injecta.

---

¹ WHO, UNODC, UNAIDS technical guide for countries to set targets for universal access to HIV prevention, treatment and care for injecting drug users. 2009
https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44068/9789241597760_eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Taula 8. Activitat dels serveis de reducció de danys: xeringues distribuïdes i retornades per servei

Servei	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Arrels RD (Lleida)	338	205	22.211	13.254	59,7%	108,3
CADO (Vic)	64	6	4	0	—	0,7
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.440	1.377	72.931	48.853	67,0%	53,0
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	353	333	11.570	7.807	67,5%	34,7
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	21	16	196	136	69,4%	12,3
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	345	282	29.967	4.457	14,9%	106,3
CAS Sants-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	—	0,0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—	—
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	107	68	2.879	1.885	65,5%	42,3
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues ¹ (Barcelona)	398	305	212	72	34,0%	0,7
Centre Robadors (Barcelona)	1.183	690	16.591	5.611	33,8%	24,0
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	73	70	5.760	2.961	51,4%	82,3
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	12	12	507	143	28,2%	42,3
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	8	7	3	54	1.800,0%	0,4
Equip de Carrer Tarragona (Tarragona)	21	13	2.917	1.643	56,3%	224,4

Servei	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	437	428	17.675	7.281	41,2%	41,3
PAI-Alba (Terrassa)	230	8	0	3	-	0,0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.178	1.090	183.227	51.125	27,9%	168,1
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	36	24	397	288	72,5%	16,5
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	10	8	167	70	41,9%	20,9
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenició (el Prat de Llobregat)	39	38	3.070	1.421	46,3%	80,8
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenició (Gavà)	121	99	37.261	19.310	51,8%	376,4
Total ***	4.893	2.810	407.545	166.374	40,8%	145,0

¹ El Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues disposa d'espai de consum supervisat però no és un punt PIX de dispensació de xeringues. Se'n donen a les persones del Servei per al consum a l'espai de venipunció.

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

****Persones que s'injecten:** nombre de persones diferents que fan servir la via d'injecció que han utilitzat cada servei.

*****Total:** nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

En canvi, tal com es mostra a la taula 9, durant l'any 2021 els serveis de reducció de danys han distribuït un 38% més de preservatius que l'any anterior. Concretament s'han distribuït 12.908 preservatius —de mitjana són 2,6 preservatius per persona atesa. Tot i l'augment observat, els valors de l'indicador del nombre de preservatius per persona atesa són valors molt més baixos que els desitjats, tot i que cal remarcar que alguns centres no vinculen els preservatius que donen a cap persona, ja que els tenen a disposició de qualsevol dels usuaris del centre sense que els hagin de sol·licitar (taula 9).

Taula 9. Activitat dels serveis de reducció de danys: preservatius distribuïts per servei

Servei	Persones ateses*	Preservatius distribuïts	Preservatius per persona atesa
Arrels RD (Lleida)	338	5.603	16,6
CADO (Vic)	64	154	2,4
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.440	1.011	0,4
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	353	21	0,1
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	21	0	0,0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	345	2.995	8,7
CAS Sants-ARD (Barcelona)	1	0	0,0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	107	336	3,1
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	398	1	0,0
Centre Robadors (Barcelona)	1.183	732	0,6
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	73	21	0,3
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	12	0	0,0
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	8	0	0,0
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	21	282	13,4
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	437	577	1,3
PAI-Alba (Terrassa)	230	158	0,7
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.178	949	0,8
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	36	66	1,8
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	10	0	0,0
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	39	0	0,0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	121	2	0,0
Total ***	4.893	12.908	2,6

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

*****Total:** nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

A continuació es mostren les dades relatives al nombre de xeringues i preservatius distribuïts i de les xeringues retornades d'altres serveis de reducció de danys que no notifiquen les dades en el Registre de reducció de danys (taula 10).

Taula 10. Activitat d'altres serveis de reducció de danys: usuaris atesos, activitat del PIX

Servei	Persones ateses*	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Preservatius distribuïts
AIDE (Terrassa)	172	8.504	1.000	11,8%	428
Homes	149				
Dones	23				
Centre de salut, activitats i acollida La Illeta (Reus)	277	75	32	42,7%	418
Homes					
Dones					
Equip de Carrer AEC Gris (l'Hospitalet de Llobregat)	35	11.514	6.780	58,9%	1.886
Homes	28				1.315
Dones	7				571
Metzineres (Barcelona)	311	8.082	7.264	89,9%	5.000
Homes	–				
Dones	311				

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

Aquest servei no notifica les seves dades en el Registre de reducció de danys.

3.2 Persones ateses, activitat del Programa d'intercanvi de xeringues per sexe

A la taula 11 s'analitzen les dades de l'activitat dels serveis de reducció de danys en funció del sexe de les persones ateses. S'observa que del total de dones ateses (n=637) un 49% s'injecten drogues (n=311), a les quals es va distribuir una mitjana de 131 xeringues, amb un retorn del 51%. En el cas dels homes, dels 4.252 atesos en els serveis de reducció de danys, 2.499 s'injecten drogues (59%), als quals es va distribuir una mitjana de 147 xeringues, amb un retorn del 40%. Hi ha hagut una disminució en el valor d'aquest indicador en el grup de les dones —131 xeringues per persona que s'injecta, l'any 2021, i 186 xeringues, l'any 2020—, presentant, l'any 2021, valors inferiors als dels homes.

Taula 11. Activitat dels serveis de reducció de danys: xeringues distribuïdes i retornades en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Home	4.252	2.499	366.708	145.619	39,7%	146,7
Dona	637	311	40.837	20.755	50,8%	131,3
Persona transsexual	3	–	0	0	–	–
Desconegut	1	–	0	0	–	–
Total ***	4.893	2.810	407.545	166.374	40,8%	145,0

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

****Persones que s'injecten:** nombre de persones diferents que fan servir la via d'injecció que han utilitzat cada servei.

*****Total:** nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Respecte a l'indicador del nombre de preservatius per persona atesa (taula 12), es pot observar que les dones accedeixen a 9 vegades més preservatius que els homes (11,8 dones i 1,3 homes). Una possible explicació d'aquesta diferència seria l'alt percentatge de dones que realitzen treballs sexuals d'entre les dones consumidores de drogues, tal com es descriu a l'informe de l'estudi REDAN 2019 (*Monitoratge del VIH, VHC i dels seus determinants en persones que s'injecten drogues usuàries de Centres de Reducció de Danys a Catalunya*).

Taula 12. Activitat dels serveis de reducció de danys: preservatius distribuïts en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Preservatius distribuïts	Preservatius per persona atesa
Home	4.252	5.418	1,3
Dona	637	7.490	11,8
Persona transsexual	3	0	0,0
Desconegut	1	0	0,0
Total ***	4.893	12.908	2,6

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses.

*****Total:** nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Activitat sanitària i social dels serveis de reducció de danys

4

A continuació es mostren les dades sobre l'atenció sanitària i social dels recursos de reducció de danys, sobretot quant a analítiques de sang, cribratges de malalties infectocontagioses, vacunacions, serveis d'higiene, alimentació, així com acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments.

4.1 Activitat sanitària dels serveis de reducció de danys

A la taula 13 es presenten les dades de l'activitat sanitària dels serveis de reducció de danys. Durant l'any 2021 ha continuat disminuint el nombre d'analítiques de sang i el nombre de cribratges pel VIH, VHC i/o VHB realitzats respecte l'any 2020 en un 13% i un 20%, respectivament. S'hi han fet 153 analítiques de sang, 272 cribratges pel VIH, VHC i/o VHB, 95 proves cutànies de la tuberculina (PPD) i 3.013 administracions de tractaments directament observats (DDO) per a la tuberculosi, TARGA o medicació psiquiàtrica i 22 vacunacions contra l'hepatitis AB.

Taula 13. Analítiques de sang, cribratges i vacunacions per centre

Servei	Persones ateses*	Analítica sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
Arrels RD (Lleida)	338	0	32	0	0	0
CADO (Vic)	64	14	21	4	309	1
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.440	75	28	78	1.119	8
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	353	0	0	0	0	0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	21	0	0	0	0	0
CAS Sants-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	0	0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—	—
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	345	40	34	0	735	10

Servei	Persones ateses*	Analítica sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	107	0	0	10	3	0
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	398	0	0	0	0	0
Centre Robadors (Barcelona)	1.183	24	109	3	149	1
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	8	0	0	0	0	0
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	21	0	0	0	0	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	437	0	22	0	1	0
PAI-Alba (Terrassa)	230	0	0	0	693	0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.178	0	0	0	4	2
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	36	0	0	0	0	0
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	10	0	0	0	0	0
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	39	0	0	0	0	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	121	0	26	0	0	0
Total ***	4.893	153	272	95	3.013	22

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

Cribratges (1): fa referència a cribratges del VIH, del virus de l'hepatitis B i del virus de l'hepatitis C.

DDO (2): dispensació directa observada de tuberculosi, TARGA, medicació psiquiàtrica.

ARD: àrea de reducció de danys.

***Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

D'altra banda, com es pot veure a la taula 14, durant el 2021 s'han efectuat 3.145 cures bàsiques, 85 acompanyaments i l'atenció de 67 sobredosis fora dels espais de consum supervisat (calor i cafè, carrer, etc.). Les intervencions de salut més freqüents són l'educació sanitària i l'aconsellament o intervenció breu terapèutica, de les quals s'han efectuat 13.129 i 12.885 intervencions, respectivament.

Taula 14. Cures bàsiques, educació sanitària, acompanyament, aconsellament/intervenció breu terapèutica i sobredosis ateses per centre

Servei	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompanyament	Aconsellament/interv. breu ter.	Sobredosis ateses
Arrels RD (Lleida)	338	75	0	0	0	5
CADO (Vic)	64	3	108	2	181	0
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.440	1.724	6.145	20	6.114	28
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	353	1	0	0	0	0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	21	0	0	0	0	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	345	637	725	20	471	16
CAS Sants-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	0	0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—	—
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	107	38	470	1	469	2
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	398	1	4	5	5	6
Centre Robadors (Barcelona)	1.183	331	1.456	31	889	4
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	8	0	0	0	0	0
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	21	6	2	1	64	0
Equipament de Punció	437	16	0	0	0	3

Servei	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompa-nyament	Aconsellament/ interv. breu ter.	Sobredosis ateses
Assistida (Badalona)						
PAI-Alba (Terrassa)	230	80	1.758	1	1.667	0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.178	124	270	1	795	3
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	36	3	3	2	49	0
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	10	1	2	0	9	0
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenió (el Prat de Llobregat)	39	0	221	1	221	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenió (Gavà)	121	105	1.965	0	1.951	0
Total ***	4.893	3.145	13.129	85	12.885	67

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

ARD: àrea de reducció de danys.

*****Total:** nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

4.2 Activitat social dels serveis de reducció de danys

A la taula 15 es presenten les dades de l'activitat social realitzada pels serveis de reducció de danys durant l'any 2021. Els serveis d'higiene (dutxa i roba neta) han disminuït lleugerament respecte a l'any 2020, arribant a 12.000 serveis. D'altra banda, ha augmentat el nombre d'activitats d'alimentació, com ara entrepans —més de 69.000— i suplementos alimentaris (sucs, cafè o galetes, etc.) —gairebé 82.000.

La intervenció socioeducativa dels serveis de reducció de danys és especialment rellevant. L'any 2021 s'han acumulat un total de 6.500 assistències a tallers educatius, com els tallers sobre prevenció de malalties i promoció de la salut, l'actuació en cas de sobredosi, entre d'altres. També s'han dut a terme més de 30.000 acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments, i 528 acompanyaments a serveis tant de l'atenció a la salut com socials.

Totes aquestes activitats, llevat dels serveis d'higiene, han augmentat respecte a l'any 2020, tot i que no s'ha arribat als valors que hi havia l'any 2019, excepte en el cas de l'alimentació, en què s'han superat lleugerament.

Taula 15. Activitat social dels serveis de reducció de danys

Servei	Persones ateses*	Dutxa Roba	Alimentació	Suplement alimentari	Taller educatiu**	Assistència (3)	Acompanyament
Arrels RD (Lleida)	338	150	523	916	0	368	0
CADO (Vic)	64	305	850	0	39	343	10
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.440	5.193	158	23.162	287	3.228	318
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	353	1	3.581	0	0	78	5
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	21	38	0	27	0	35	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	345	2.934	7.589	15.770	343	1.008	38
CAS Sants-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	0	0	0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—	—	—
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	107	1.167	313	1.263	311	4.759	2
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	398	1	34.319	181	0	6	1
Centre Robadors (Barcelona)	1.183	0	18	18.189	6	10.177	21
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	8	0	3	3	0	7	0
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	21	0	81	91	0	104	1
PAI-Alba (Terrassa)	230	6	1.305	5.347	5.366	5.090	1

Servei	Persones ateses*	Dutxa Roba	Alimentació	Suplement alimentari	Taller educatiu**	Assistència (3)	Acompanyament
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.178	2.272	20.181	16.476	226	4.942	117
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	36	0	87	176	0	241	14
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	10	1	12	11	0	21	0
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenició (el Prat de Llobregat)	39	0	0	20	0	18	0
Total ***	4.893	12.068	69.020	81.632	6.578	30.425	528

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

**Taller educatiu: fa referència a l'assistència als tallers educatius.

Assistència (3): primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments.

ARD: àrea de reducció de danys.

***Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Equips de carrer

5

En aquest apartat es presenta l'activitat que han dut a terme els equips de carrer durant l'any 2021.

Tal com es mostra a la taula 16, els equips de carrer han atès 875 persones. Només es disposa d'informació de les drogues consumides d'un total de 265 persones (30%). El 12% ha manifestat que consumeix heroïna; el 25%, cocaïna; el 5%, heroïna i cocaïna combinades; i, en un 70% dels casos, se'n desconeix la informació. El 74% de les persones ateses en aquests dispositius fan servir la via parenteral (651 persones).

Taula 16. Drogues consumides per les persones que són ateses pels equips de carrer per dispositiu

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que se n'injecten**
CAS Baluard-EC (Barcelona)	418	37 (8,9%)	71 (17,0%)	4 (1,0%)	323 (77,3%)	342 (81,8%)
Centre Robadors-EC (Barcelona)	584	53 (9,1%)	86 (14,7%)	23 (3,9%)	463 (79,3%)	426 (72,9%)
Equip de carrer ASAUPAM (Badalona)	73	18 (24,7%)	69 (94,5%)	11 (15,1%)	0 (0,0%)	70 (95,9%)
Equip de carrer ASAUPAM (Sta. Coloma de Gramenet)	12	9 (75,0%)	10 (83,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	12 (100,0%)
Equip de Carrer CR Reus (Reus)	2	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (100,0%)	2 (100,0%)
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	9	3 (33,3%)	3 (33,3%)	3 (33,3%)	4 (44,4%)	8 (88,9%)
Total ***	875	108 (12,3%)	214 (24,5%)	40 (4,6%)	610 (69,7%)	651 (74,4%)

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada dispositiu.

****Persones que s'injecten:** nombre de persones diferents que s'injecten que han utilitzat cada dispositiu.

EC: equip de carrer.

*****Total:** nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun d'aquests dispositius.

A la taula 17 s'analitzen les drogues consumides en funció del sexe i s'observa que els percentatges d'homes que consumeixen heroïna i cocaïna combinades és lleugerament superior (5% homes i 2% dones). Pel que fa al consum d'heroïna i de cocaïna no s'observen diferències entre homes i dones. El percentatge de persones que s'injecten drogues és lleugerament superior en els (75% homes i 72% dones).

Taula 17. Drogues consumides per les persones que són ateses pels equips de carrer en funció del sexe

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que se n'injecten**
Home	736 (84,1%)	91 (12,4%)	180 (24,5%)	37 (5,0%)	513 (69,7%)	551 (74,9%)
Dona	139 (15,9%)	17 (12,2%)	34 (24,5%)	3 (2,2%)	97 (69,8%)	100 (71,9%)
Total ***	875 (100,0%)	108 (12,3%)	214 (24,5%)	40 (4,6%)	610 (69,7%)	651 (74,4%)

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses.

***Persones que s'injecten*: nombre de persones diferents que s'injecten.

***Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun d'aquests dispositius.

Sales de consum

6

A continuació es presenten les dades relatives als consums que s'han realitzat a les sales de consum supervisat durant l'any 2021, així com la seva evolució al llarg dels anys.

6.1 Descripció dels consums

A la taula 18 s'observa que ha disminuït el nombre de consums respecte a l'any 2020. Concretament hi ha hagut 118.296 consums —un 4% menys que l'any 2020—, dels quals en el 43% dels casos la droga consumida era la cocaïna; en el 28%, l'heroïna, i en el 23%, l'heroïna i la cocaïna combinades. Durant aquest any, s'han atès un total de 176 sobredosis i cap ha estat mortal.

Taula 18. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses per sala de consum

Sala	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
Arrels Reducció de Danys (Lleida) (sF)	201	1.867	1.426	1.936	3	5.232	0
CAS Baluard-ARD (Barcelona) (sF)	1.401	19.539	26.704	9.027	3.514	58.784	23
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	258	659	1.276	444	9	2.388	1
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	1	0	1	0	0	1	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	133	215	750	54	1.753	2.772	7
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—	—	—
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	—	—	—	—	—	—
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	17	75	36	6	0	117	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	322	37	3.090	259	0	3.386	0
Centre de primera acollida per a persones sense	77	611	5.049	478	56	6.194	60

Sala	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
llar consumidores de drogues (Barcelona)							
REDAN La Mina (Sant Adrià del Besòs)	879	10.406	12.716	15.365	753	39.240	83
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	21	5	122	43	0	170	2
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	6	0	7	5	0	12	0
Total ***	2.489**	33.414 (28,2%)	51.177 (43,3%)	27.617 (23,3%)	6.088 (5,1%)	118.296 (100,0%)	176

ARD: àrea de reducció de danys.

sF: aquestes sales de consum disposen de sala per a consum per via inhalatòria a més de la sala d'injecció que tenen totes les sales de consum.

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

**Nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat alguna sala de consum.

A més a més, durant l'any 2021, el centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues ha notificat 35.034 consums supervisats d'alcohol, dels quals el 33% van ser duts a terme per dones. Aquests consums van realitzar-se per 111 persones diferents, de les quals el 40% eren dones. Ateses les seves característiques diferencials, no s'han inclòs a les següents anàlisis.

Només l'11% de les persones que van a les sales de consum són dones, que és un percentatge similar al de dones que accedeixen als serveis de reducció de danys. Respecte al total de consums, el 12% van ser duts a terme per dones, la qual cosa indica una freqüentació similar en tots dos sexes. Pel que fa a les drogues que van consumir, s'observa que el percentatge de consum d'heroïna i d'heroïna i cocaïna combinades és més elevat en el cas dels homes —(30% homes i 25% dones) i (17% homes i 14% dones), respectivament— i el percentatge de consum de cocaïna és més elevat en el cas de les dones (63%, dones i 41% homes) (taula 19). El nombre de sobredosis cada 1.000 consums és gairebé quatre vegades més elevat en el grup de les dones (4,2% dones i 1,1% homes).

Taula 19. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
Home	2.219 (89,2%)	31.063 (29,8%)	42.324 (40,6%)	25.646 (24,6%)	5.159 (5,0%)	104.192 (88,1%)	117 (1,1***)
Dona	270 (10,8%)	2.351 (16,7%)	8.853 (62,8%)	1.971 (14,0%)	929 (6,6%)	14.104 (11,9%)	59 (4,2***)
Persona transsexual	0	–	–	–	–	–	–
Total ***	2.489***	33.414 (28,2%)	51.177 (43,3%)	27.617 (23,3%)	6.088 (5,1%)	118.296 (100,0%)	176 (1,5***)

***Persones ateses:** nombre de persones diferents ateses.

****Nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat alguna sala de consum.**

*****Nombre de sobredosis ateses cada 1.000 consums.**

A la taula 20 es presenten les dades del nombre de consums realitzats en funció de l'edat de les persones que van a les sales de consum. S'hi observa que el 9% són persones entre 18 i 30 anys; el 71% tenen entre 31 i 50 anys, i el 20% tenen més de 50 anys. Respecte als consums en funció dels grups d'edat, s'observa que, en general, el percentatge del consum de les persones de fins a 30 anys és més elevat quant a l'heroïna i la cocaïna; el percentatge més elevat per a les persones de 31 a 60 anys és principalment pel consum de cocaïna i, finalment, el de les persones de més de 60 anys és principalment pel d'heroïna (taula 20). Cal esmentar que el percentatge més elevat quant al consum d'altres substàncies (metadona, amfetamines, etc.) es produeix en els grups de persones més joves, i arriba al 14% en el grup de joves de menys de 25 anys. El grup d'edat que presenta un nombre més elevat de sobredosis cada 1.000 consums és el de més de 70 anys, amb valors de 12,7, —cal tenir en compte que és el grup d'edat amb menys consums i amb major percentatge de consums d'heroïna—, i també el grup de 51 a 60 anys, que arriba a valors de 2,8.

Taula 20. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses en funció dels grups d'edat

Grup d'edat	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
De 18 a 25 anys	53 (2,1%)	404 (31,0%)	306 (23,5%)	217 (16,6%)	377 (28,9%)	1.304 (1,1%)	3 (2,3***)
De 26 a 30 anys	170 (6,8%)	1.648 (32,9%)	1.567 (31,3%)	1.174 (23,4%)	625 (12,5%)	5.014 (4,2%)	2 (0,4***)
De 31 a 40 anys	825 (33,1%)	9.138 (24,9%)	15.390 (42,0%)	8.994 (24,5%)	3.119 (8,5%)	36.641 (31,0%)	30 (0,8***)
De 41 a 50 anys	938 (37,7%)	11.549 (25,7%)	19.202 (42,8%)	12.483 (27,8%)	1.660 (3,7%)	44.894 (38,0%)	57 (1,3***)
De 51 a 60 anys	456 (18,3%)	9.129 (32,5%)	14.305 (50,9%)	4.389 (15,6%)	296 (1,1%)	28.119 (23,8%)	79 (2,8***)
De 61 a 70 anys	41 (1,6%)	1.396 (64,6%)	399 (18,5%)	356 (16,5%)	11 (0,5%)	2.162 (1,8%)	3 (1,4***)

Més de 70 anys	3 (0,1%)	145 (92,4%)	8 (5,1%)	4 (2,5%)	0 (0,0%)	157 (0,1%)	2 (12,7 ***)
Desconegut	3 (0,1%)	5 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	5 (0,0%)	0 (0,0***)
Total ***	2.489**	33.414 (28,2%)	51.177 (43,3%)	27.617 (23,3%)	6.088 (5,1%)	118.296 (100,0%)	176 (1,5 ***)

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses.

***Nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat alguna sala de consum.*

****Nombre de sobredosis ateses cada 1.000 consums.*

A la taula 21 es mostra la distribució dels consums de les altres drogues en funció del sexe i s'observa que més de la meitat d'aquests són consums d'amfetamines (55% homes i 81% dones) —que s'han incrementat en 10 punts percentuals respecte a l'any 2020—, i el 37% són consums de metadona (42% homes i 13% dones). En els darrers anys està augmentant el consum d'altres substàncies a les sales de consum. L'any 2021 s'ha incrementat en un 48% el nombre de consums d'altres substàncies a les sales respecte a l'any 2020, i un 117% respecte a l'any 2019.

Taula 21. Distribució dels consums realitzats d'altres drogues en funció del sexe

Altres drogues	Total	Homes	Dones
Metadona	2.278 (37,4%)	2.156 (41,8%)	122 (13,1%)
Fentanil	1 (0,0%)	1 (0,0%)	0 (0,0%)
Altres opioides	82 (1,4%)	78 (1,5%)	4 (0,4%)
Amfetamines	3.614 (59,4%)	2.859 (55,4%)	755 (81,3%)
Altres estimulants	23 (0,4%)	22 (0,4%)	1 (0,1%)
Hipnosedants	12 (0,2%)	12 (0,2%)	0 (0,0%)
Al·lucinògens	33 (0,5%)	29 (0,6%)	4 (0,4%)
Inhalants	43 (0,7%)	0 (0,0%)	43 (4,6%)
Cànnabis	2 (0,0%)	2 (0,0%)	0 (0,0%)
Total	6.088 (100,0%)	5.159 (100,0%)	929 (100,0%)

A la taula 22 es presenten els consums realitzats en funció de la via d'administració. El 76% dels consums es van realitzar per via parenteral; el 23%, per via pulmonar —tot i que només hi ha dues sales que disposin de sala per al consum per via inhalatòria—, i l'1%, per via intranasal.

Taula 22. Drogues consumides per via d'administració. Totes les sales de consum juntes

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	19.876	22,1%	13.047	48,3%	491	34,1%	33.414	28,2%
Cocaïna	39.903	44,4%	10.436	38,7%	838	58,2%	51.177	43,3%
Heroïna + cocaïna	27.194	30,3%	402	1,5%	21	1,5%	27.617	23,3%
Altres *	2.870	3,2%	3.115	11,5%	91	6,3%	6.088	5,1%
Total	89.843 (75,9%)	100,0%	27.000 (22,8%)	100,0%	1.441 (1,2%)	100,0%	118.296 (100,0%)	100,0%

Van haver 12 consums per via oral sumats al total

Si s'analitzen, segons el sexe, els consums realitzats en funció de la substància i la via d'administració, no s'observen grans diferències en el percentatge de consums segons la via d'administració; destaca el fet que els consums per via intranasal en les dones van ser del 5% i en els homes, de l'1%. En canvi, s'observen més diferències pel que fa a les substàncies consumides, en els homes el percentatge de consum d'heroïna (30% homes i 17% dones) i d'heroïna i cocaïna combinades (25% homes i 14% dones) és més elevat que en les dones; i, en les dones, el percentatge és més elevat en el consum de cocaïna (63% dones i 41% homes) (taules 23 i 24).

Taula 23. Drogues consumides per via d'administració dels consums duts a terme per homes

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	18.511	23,3%	12.084	50,4%	468	61,7%	31.063	29,8%
Cocaïna	33.001	41,5%	9.127	38,0%	196	25,9%	42.324	40,6%
Heroïna + cocaïna	25.264	31,8%	364	1,5%	18	2,4%	25.646	24,6%
Altres *	2.657	3,3%	2.415	10,1%	76	10,0%	5.159	5,0%
Total	79.433 (76,2%)	100,0%	23.990 (23,0%)	100,0%	758 (0,7%)	100,0%	104.192 (100,0%)	100,0%

Va haver 1 consum per via oral sumat al total

Taula 24. Drogues consumides per via d'administració dels consums duts a terme per dones

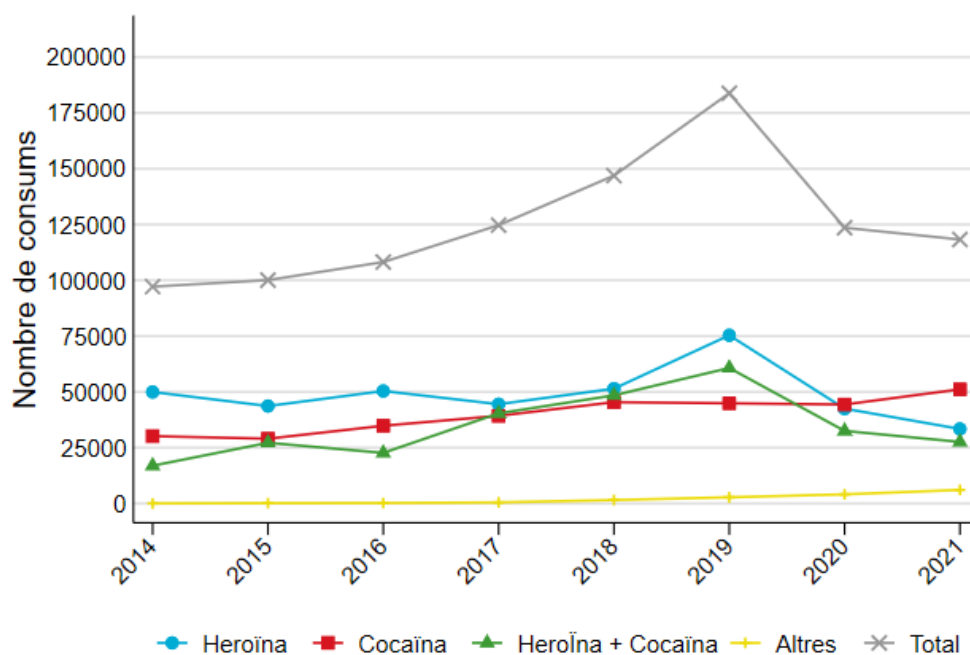
Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	1.365	13,1%	963	32,0%	23	3,4%	2.351	16,7%
Cocaïna	6.902	66,3%	1.309	43,5%	642	94,0%	8.853	62,8%
Heroïna + cocaïna	1.930	18,5%	38	1,3%	3	0,4%	1.971	14,0%
Altres *	213	2,0%	700	23,3%	15	2,2%	929	6,6%
Total	10.410 (73,8%)	100,0%	3.010 (21,3%)	100,0%	683 (4,8%)	100,0%	14.104 (100,0%)	100,0%

Van haver 11 consums per via oral sumats al total

6.2 Evolució dels consums

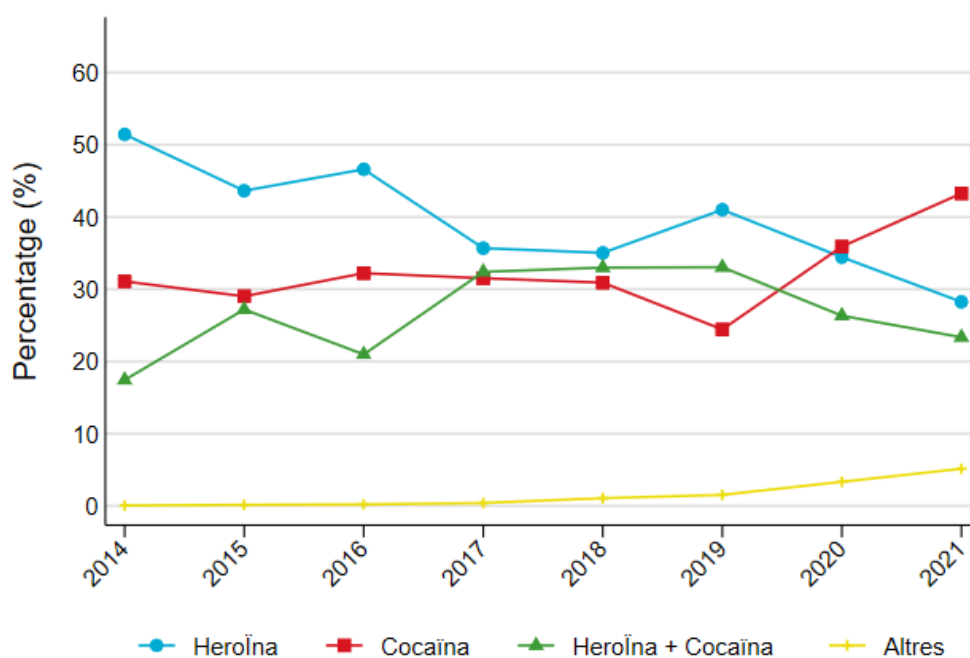
Respecte a l'evolució del nombre de consums realitzats a les sales de consum supervisats, s'observa que fins a l'any 2019 havia augmentat de manera considerable el nombre de consums d'heroïna i d'heroïna i cocaïna combinades (figura 10). El nombre de consums realitzats de cocaïna ha anat augmentant els darrers anys d'una manera més sostinguda. L'any 2021 ha disminuït el nombre de consums per a totes les substàncies respecte a l'any 2020, excepte en el cas de la cocaïna, en què ha augmentat lleugerament.

Figura 10. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la substància

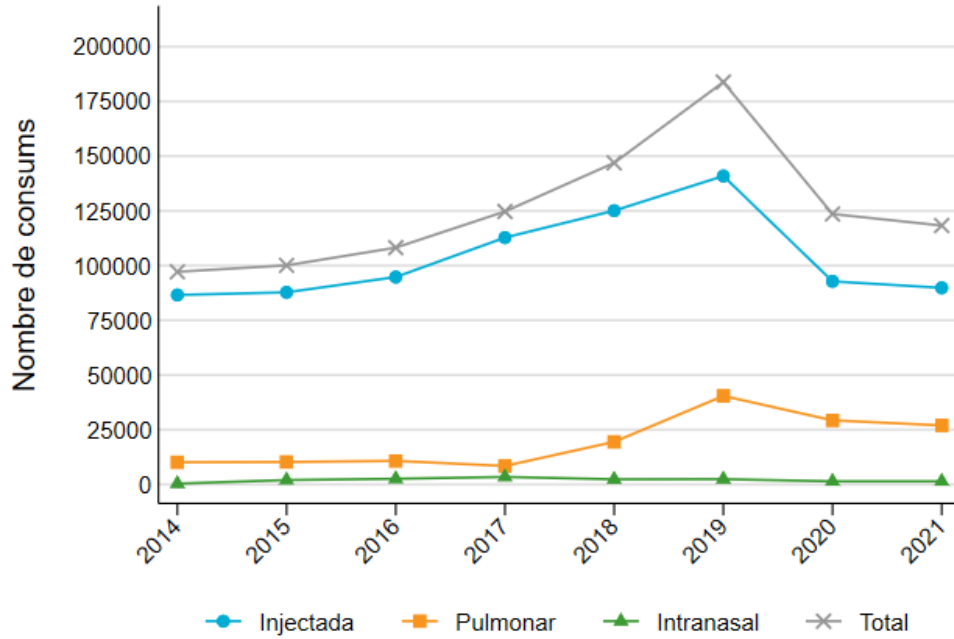
En analitzar l'evolució del percentatge de consums realitzats de cada substància, s'observa que el percentatge de consums de l'heroïna ha anat disminuint en els darrers anys (figura 11). El percentatge de consums de cocaïna s'ha mantingut estable en els darrers anys, amb una lleugera disminució l'any 2019 i un augment els dos darrers anys —i bastant superior al d'heroïna. Pel que fa al percentatge de consums d'heroïna i cocaïna combinades ha augmentat des de l'any 2014 fins a l'any 2017, i s'ha mantingut constant en els darrers anys, amb una disminució els dos darrers anys.

Figura 11. Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la substància

A la figura 12 s'observa que el nombre de consums per via parenteral duts a terme a les sales de consum ha anat augmentant al llarg dels anys, excepte els anys 2020 i 2021, en què disminueixen tots els consums.

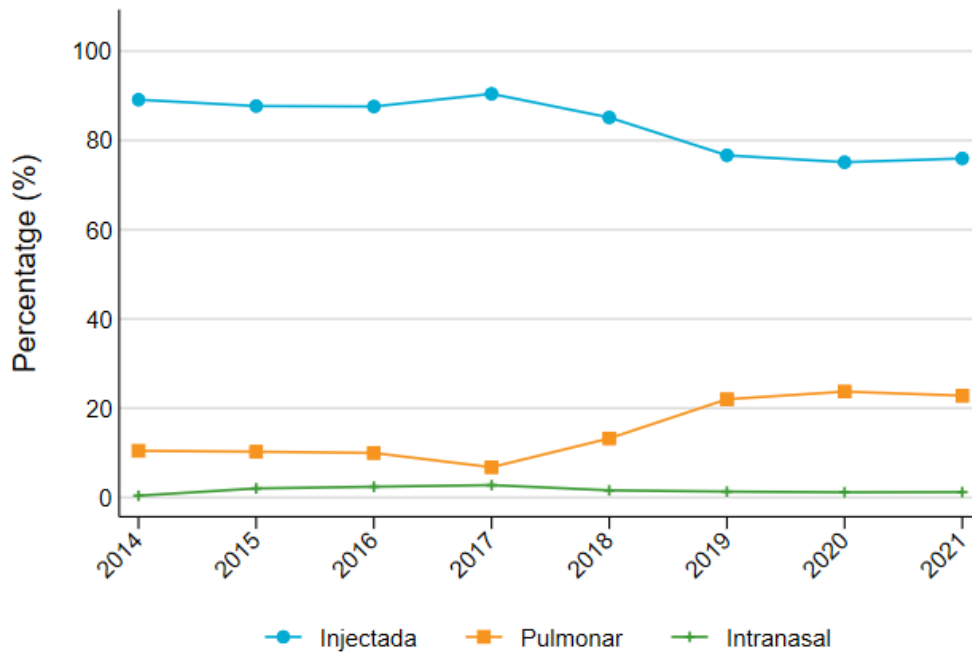
Figura 12. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la via d'administració

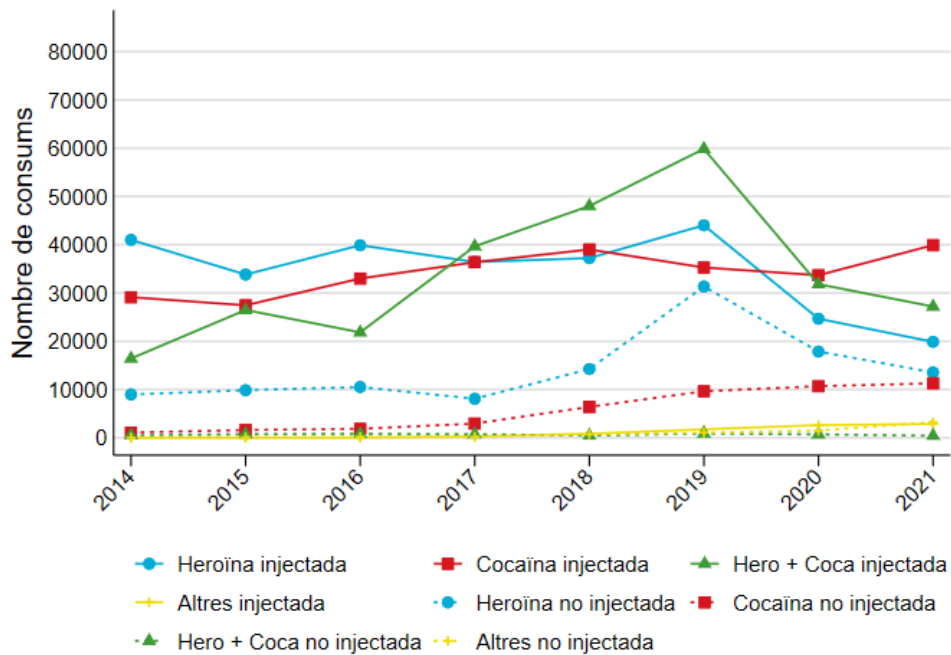
Quan s'analitza l'evolució del percentatge de consums realitzats en funció de la via d'administració, es pot observar que el percentatge de consums per via parenteral ha anat disminuint en els darrers tres anys, fet que coincideix amb l'augment del percentatge de consums que es fan per via pulmonar, mostrant una tendència a l'estabilització (figura 13).

Figura 13. Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la via d'administració

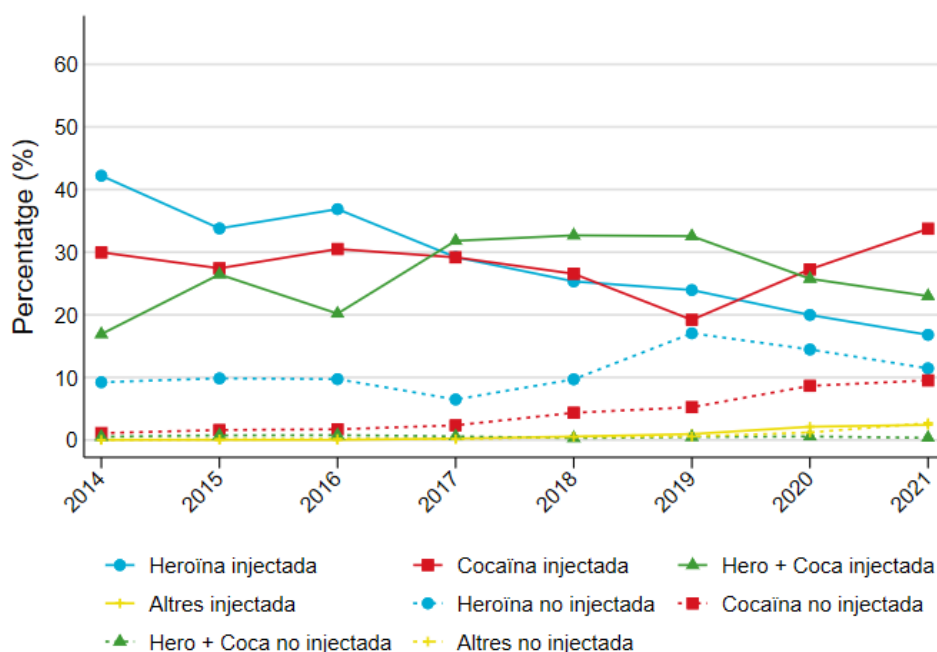
A la figura 14 s'analitza el nombre de consums realitzats en funció de la substància i de la via d'administració i s'observa que el nombre de consums d'heroïna s'ha mantingut força estable en els darrers anys, excepte a partir de l'any 2020, en què disminueix tant el nombre de consums per via parenteral com el de consums per via no parenteral. Pel que fa el nombre de consums per cocaïna, se n'observa un creixement sostingut al llarg dels anys, i, en els darrers tres anys, aquest increment presenta més intensitat en el nombre de consums de cocaïna per via no parenteral, llevat de l'any 2021, en què augmenta el nombre de consums per via injectada. Finalment, el nombre de consums per l'heroïna i cocaïna combinades per via parenteral havia anat augmentant en els darrers anys, i ha passat d'uns 20.000 consums l'any 2016 a 60.000 l'any 2019; i l'any 2020 va disminuir dràsticament a la meitat, tendència que es manté amb menor intensitat l'any 2021.

Figura 14. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la substància i via d'administració

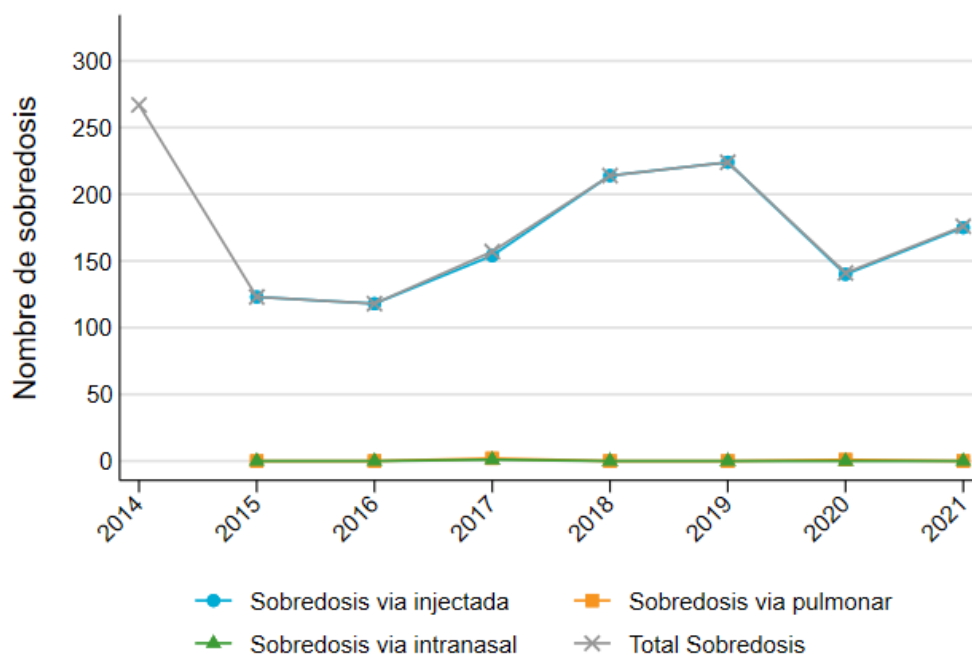
Respecte a l'evolució del percentatge de consums realitzats en funció de la substància i la via d'administració (figura 15), s'observa que el percentatge de consums d'heroïna per via parenteral ha anat disminuint al llarg dels anys. Pel que fa al percentatge de consums de cocaïna per via parenteral, que estava disminuint en els darrers anys, s'observa que, a partir de l'any 2020, ha tornat a augmentar; i, pel que fa al de cocaïna per via no parenteral, hi ha un lleuger creixement en els darrers quatre anys. El percentatge de consum d'heroïna i cocaïna combinades per via parenteral s'ha mantingut constant des del 2017, amb una tendència a la disminució des de l'any 2020.

Figura 15 Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la substància i via d'administració

Finalment, tal com es mostra a la figura 16, s'ha analitzat el nombre de sobredosis comptabilitzades en funció de la via de consum. Es pot observar que, amb l'excepció de l'any 2020, en els darrers anys ha augmentat el nombre de sobredosis a les sales de consum i que gairebé la totalitat han estat per consums per via parenteral, la qual cosa corrobora el fet que per aquesta via hi ha més incidència de sobredosis.

Figura 16. Evolució anual del nombre de sobredosis segons la via d'administració

Si es mira el nombre de sobredosis per cada 1.000 consums injectats, es pot observar que la majoria dels anys els valors d'aquest indicador són propers a 1,5 sobredosis per cada 1.000 consums per la via d'injecció, i que l'any 2021 arriba a valors de 2 sobredosis per cada 1.000 consums (figura 17).

Figura 17. Evolució anual del nombre de sobredosis per cada 1.000 consums segons la via d'administració

